

Резултати од теренска анкета за перцепциите на граѓаните за работата на Собранието

(12 – 26 мај 2019)

Содржина

I.	Методологија	1
II.	Информираност за работата на Собранието.....	2
III.	Контрола и надзор на Собранието врз извршната власт	7
IV.	Функции на Собранието	8
V.	Јавноста во работата на Собранието.....	10
VI.	Кого претставуваат пратениците во Собранието	13
VII.	Собраниска дебата	16
VIII.	Реформи	21
IX.	Политички контекст на истражувањето.....	27
X.	Демографска дистрибуција	28
XI.	Графикони	30
XII.	Анекс 1- Прашалник за анкета за работата на Собранието	32

I. Методологија

Број на прашања: 49

Примерок: N=1000 (18г. + испитаници на целата територија на државата) Метод: теренска анкета лице в лице

Период: 12 мај – 26 мај 2019 год.

Статистичка грешка: ±3%.

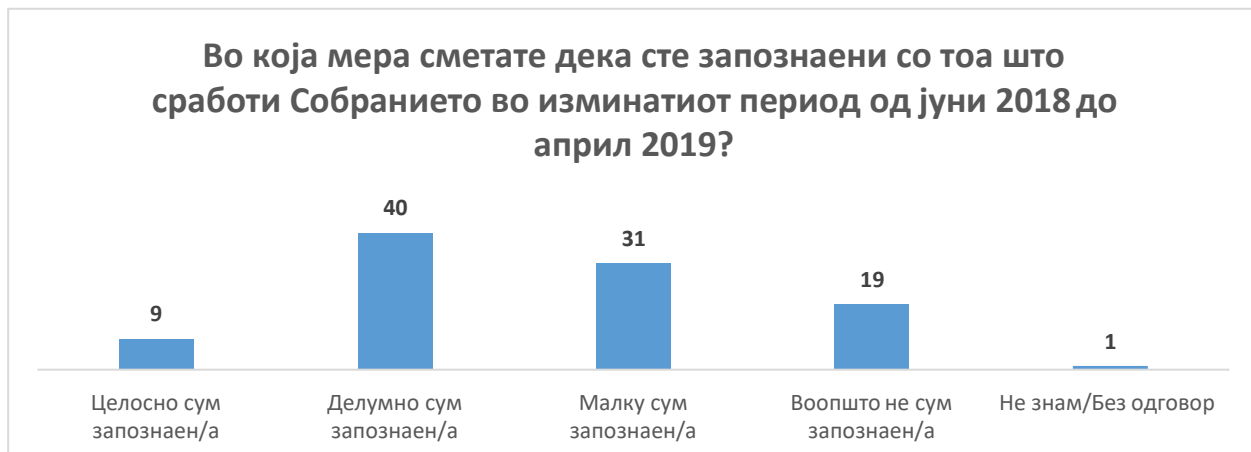
II. Информираност за работата на Собранието

Две третини од анкетираниите граѓани (62%) сметаат дека Собранието игра значајна улога во политичкиот живот во државата, наспроти 29% кои сметаат дека улогата на Парламентот е незначителна. Само 8% од испитаниците не знаат дали Собранието е значајно, што укажува на непознавање или незаинтересираност за работата на Собранието.

Графикон 1

Граѓаните се поделени во однос на нивната запознаеност со работата/сработеното на Собранието во периодот јуни 2018-та - април 2019-та. Во поглед на работата на тековниот состав на Собранието кој беше избран на изборите во декември 2016-та година, 49% од граѓаните одговорија дека се делумно или целосно запознаени со тоа што го сработија пратениците во овој период, додека 50% одговорија дека малку или воопшто не се запознаени со перформансот на пратениците.

Графикон 2

Прашани за актуелните настани и теми за кои дискутираа пратениците во периодот помеѓу јуни 2018-та до април 2019-та, граѓаните како најзапааметливо го издвоија Договорот со Грција (26%), второ по ред според нивните одговори е Законот за употреба на јазиците (21%), додека трето се Уставните промени кои произлегоа од Договорот со Грција (14%). Според одговорите на граѓаните, како најмалку запааметливи теми се издвојуваат Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија - воведување на функција заменик-директор, Трансформирање на Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор во Министерството за политички систем и односи меѓу заедниците и Надзорната расправа за Охридскиот регион.

Графикон 2.1

За работата на Собранието речиси две третини од испитаните граѓани најчесто се информираат преку телевизија (59%), додека 15% од граѓаните се информираат од интернет портали и социјални мрежи. Само 3% од анкетираните одговорија дека информациите ги добиваат од Собранискиот канал, додека, **ниеден од испитаните граѓани не ги добива информациите за Собрание преку интернет страната на Собранието.** 9% од испитаниците одговорија дека информациите за работата на Собранието ги добиваат преку интернет портали за вести, додека 9% од испитаниците одговорија дека не сакаат да добијат информации за Собранието или не ги интересира.

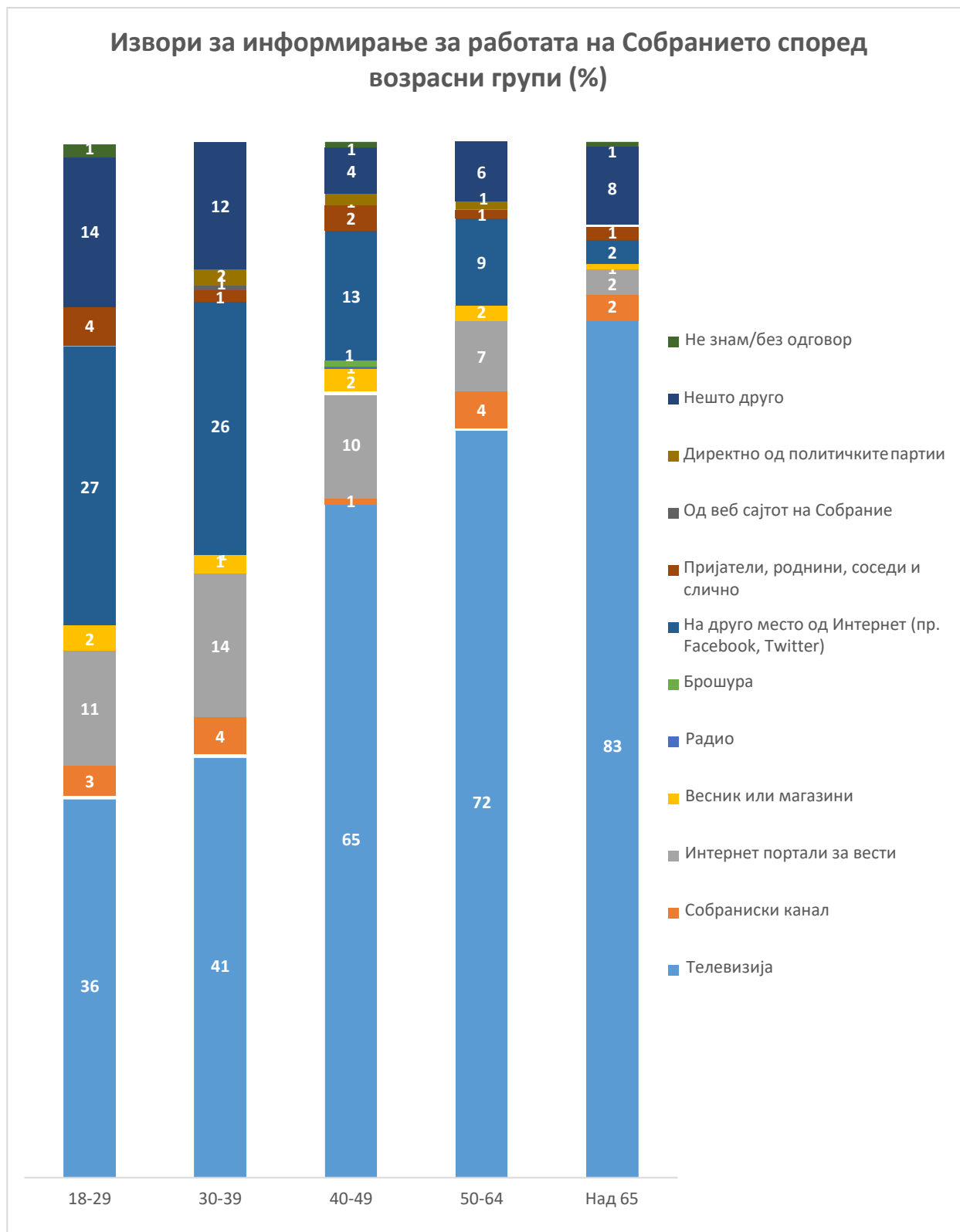
Графикон 3

Меѓутоа, прашани за тоа кои други секундарни извори ги користат за информирање, 32% од граѓаните одговорија дека втор извор на информација им се пријателите, роднините, соседите и слично, 30% одговорија дека тоа се интернет портали и социјални мрежи, 14% избраа телевизија, додека за 8% од граѓаните како секундарен извор на информации е Собранискиот канал. Иако, никој од граѓаните не ја користи интернет страната на Собранието како прв извор на информација, за 1% од испитаните граѓани тоа е втор извор на информирање.

Графикон 3.1

Ако се анализира според возраста на испитаниците, телевизијата е главен извор на информации за Собранието за сите возрастни групи, освен за најмладите. Телевизијата е главен извор за граѓаните над 40 годишна возраст, додека за групите на испитаници од 18 до 29 години и 30 до 39 години како доминантен извор на информации се појавуваат и интернетот и социјалните мрежи.

Графикон 3.2

Прашани за тоа каков вид на содржини сметаат дека треба да бидат позастапени на Собранискиот канал, според 16% од граѓаните позастапени треба да бидат **експертски толкувања на усвоени закони и законски измени и политички дебати за теми од собраниската работа (15%)**. Според испитаниците, следно потребно се едукативни содржини за законодавниот процес и работата на Собранието (14%), промотивни содржини за можностите кои им стојат на граѓаните за вклучување во работата на Собранието и презентации на активностите на пратеничките групи (13%).

Графикон 3.3

Според тоа каков вид на содржини граѓаните сметаат дека треба да бидат достапни на интернет страната на Собранието, 19% од одговорите на испитаниците се фокусираат на можноста на интеракција со пратениците преку поставување на прашања до пратеници и преку можности за комуникација со пратеници. Следно достапно според одговорите на испитаниците би требало да бидат снимки од јавните расправи (16%), говорите на пратениците (12%) и достапноста на снимките од комисиите седници (12%). Според 11% од одговорите на граѓаните, важни се едукативни содржини за улогата и надлежностите на Собранието.

Графикон 3.4

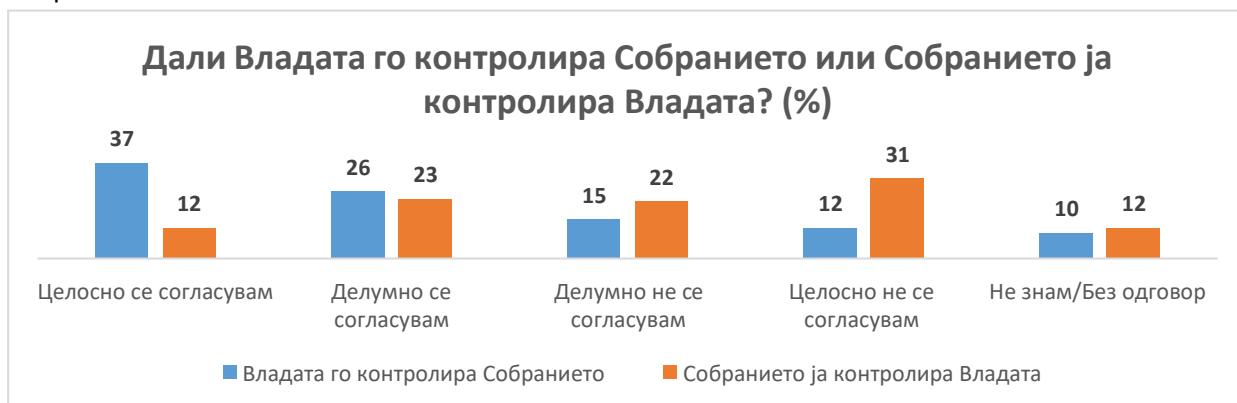
За 67% од испитаниците, информациите кои ги добиваат преку медиумите се целосно или делумно доволни за да бидат во тек со најважните законски прописи за кои се дискутира или гласа во Собранието. Споредено со минатата година, оваа бројка бележи пад за 5 процентни поени, имајќи во предвид дека 72% од минатогодишните испитаници одговориле дека информациите кои ги добиваат преку медиумите се целосно или делумно доволни за да бидат во тек со најважните законски прописи за кои се дискутира или гласа во Собранието. Од друга страна, 27% од испитаниците сметаат дека медиумите не објавуваат доволно информации за да можат да бидат во тек со законите кои ги носат пратениците.

Графикон 4

III. Контрола и надзор на Собранието врз извршната власт

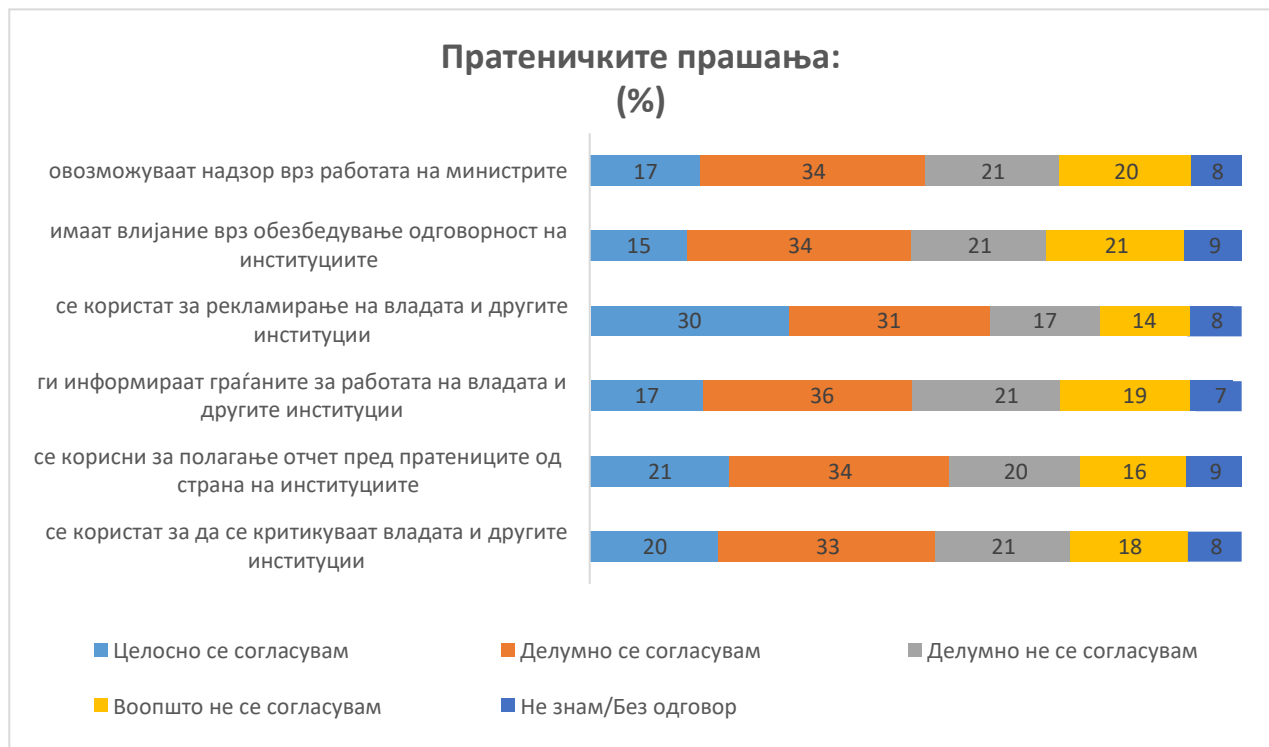
Перцепцијата на граѓаните е дека извршната власт има поголема контрола врз Собранието отколку што Собранието ја контролира Владата, според својата уставна надлежност. Од испитаните граѓани, 63% целосно или делумно се согласуваат дека Владата го контролира Собранието. **Само 35% се согласуваат дека Собранието ја контролира Владата.** Дури 53% целосно или делумно не се согласуваат дека Собранието ја контролира Владата, иако тоа е дел од надлежностите на Собранието.

Графикон 5

Во врска со пратеничките прашања, кои претставуваат еден од инструментите за контрола на Собранието врз работата на министерствата и генерално на Владата, повеќе од половина од испитаниците (53%) делумно или целосно се согласуваат дека тие се користат за „критика на Владата.“ Мнозинство од испитаниците – 61% делумно или целосно се согласуваат дека пратеничките прашања се користат и за „рекламирање на Владата.“ Пратеничките прашања „овозможуваат надзор врз работата на министрите“ според 51% од испитаниците. 55% од граѓаните

делумно или целосно се согласуваат дека прашањата се корисни за „полагање отчет пред пратениците од страна на Владата“. 53% од испитаниците целосно или делумно се согласуваат дека пратеничките прашања „се корисни за информирање на граѓаните за работата на Владата и другите институции“, додека 49% сметаат дека тие „имаат влијание врз обезбедување одговорност од страна на институциите“. **Накучо кажано, околу половина од испитаниците сметаат дека пратеничките прашања се користат соодветно, додека сличен број сметаат дека се користат само за критика или реклама.**

Графикон 6

IV. Функции на Собранието

Во текот на последната година од работата на Собранието, кај граѓаните делумно е сменет впечатокот за влијанието или за капацитетот на Собранието да влијае врз квалитетот на законите. Повеќе од половина (60%) сметаат дека Собранието има умерено или многу влијание врз квалитетот на законите, што претставува намалување за 4 процентни поени во споредба со 2018-та година. Процентот на испитаници кои сметаат дека Собранието умерено не влијае врз квалитетот на законите во Северна Македонија е 20%, што претставува зголемување за 5 процентни поени во споредба со минатата година. За 15% од граѓаните, Собранието воопшто не влијае врз квалитетот на законите.

Графикон 7

Сепак, и покрај тоа што граѓаните сметаат дека Собранието има влијание врз квалитетот на законите, една четвртина од нив се целосно незадоволни од квалитетот на истите. Сепак, за разлика од 2018-та година, незадоволството е за 7 процентни поени помало. Умерено незадоволни од квалитетот на легислативата се 26% од испитаниците. Високи 38% се умерено задоволни, а многу задоволни се само 6% од испитаните.

Графикон 8

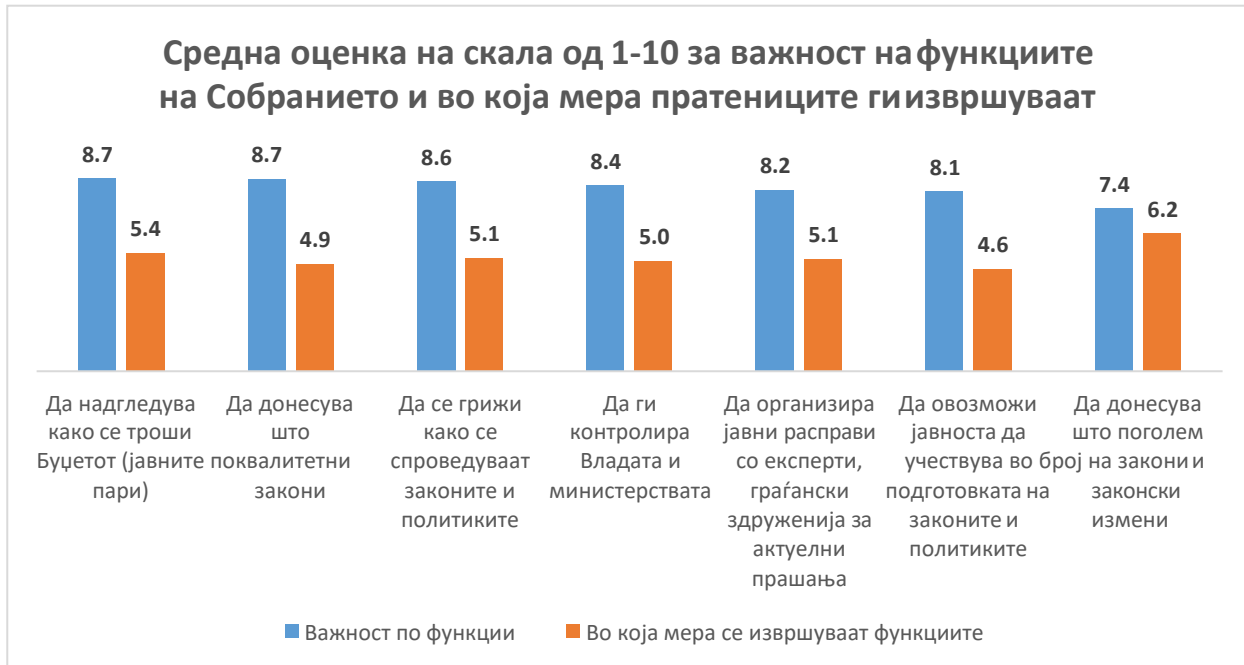
Повеќе од половина од граѓаните (55%) сметаат дека законите во Северна Македонија се менуваат често или премногу често, што е за 5 процентни поени помалку од 2018 (60%). Притоа, за 26% законите се менуваат премногу често, а за 29% често. Според 31% од испитаниците законите се менуваат доволно често. Само 10% од испитаниците сметаат дека законите се менуваат ретко, од кои за 6% тие се менуваат ретко, а за 2% премногу ретко.

Графикон 9

На скала од 1 до 10 (каде што 1 значи воопшто не е важна, а 10 значи многу е важна), испитаниците ја оценуваа важноста на поединечните функции на Собранието. Испитаниците исто така беа прашани, на скала од 1 до 10, да определат во која мера сметаат дека пратениците ги исполнуваат тие функции. Притоа, како најважни функции на Собранието на прво место се оценети функцијата да надгледува како се трошат парите од Буџетот, со средна оценка од 8,7 и носењето на што е можно повквалитетни закони со исто средна оценка од 8,7. Меѓутоа, граѓаните сметаат дека пратениците само делумно ги исполнуваат овие функции, со што надгледувањето на Буџетот е оценето со средна оценка од 5,4, додека носењето на квалитетни закони со 4,9. На второ место според важноста испитаниците ја наведуваат функцијата на Собранието да се грижи за тоа како се спроведуваат законите и политиките, со оценка 8,6, и функцијата да ја конторлира Владата и министерствата (8,4). И тука тие сметаат дека пратениците само делумно ги извршуваат овие функции што се оценети со 5,1, додека функцијата да ја конторлира Владата и министерствата со 5,0.

Граѓаните како најмалку важна функција на Собранието го оценија носењето на што е можно повеќе закони и законски измени во што пократок временски период, со средна оценка 7,4. Испитаниците сметаат дека иако според нив тоа е најмалку важно, споредено со другите наведени функции на Собранието, пратениците токму тоа најмногу го извршувале - што е оценето со 6,2, односно највисока средна оценка во однос на тоа во која мера Парламентот ги исполнува основните функции.

Графикон 10

V. Јавноста во работата на Собранието

Во поглед на отвореноста на Собранието кон јавноста, повеќе од половината од испитаниците (53%) сметаат дека Собранието е целосно или делумно затворено. Собранието е целосно или делумно отворено за учество на јавноста за само една третина од испитаниците (37%), додека 11% од испитаниците немаат мислење по оваа прашање.

Графикон 11

Поголем дел од испитаниците (52%) сметаат дека пратениците се затворени за забелешките на јавноста и граѓанските организации при изработката на законите. Од нив, 32% сметаат дека ретко се вклучуваат забелешките, додека 20% сметаат дека тие целосно се игнорирани од страна на пратениците. Од вкупниот број испитаници, 31% сметаат дека предлозите понекогаш се земаат предвид. Според 11% од испитаниците, пратениците често или секогаш ги вклучуваат предлозите на јавноста и организациите.

Графикон 12

На испитаниците им беа прочитани имињата на пратениците избрани од нивната изборна единица/општина/регион. Притоа, за скоро половина од граѓаните (44%) имињата на пратениците од нивната изборна единица/општина/регион беа непознати. **На прашањето дали знаат кои се избраните претставници од нивната изборна единица/регион/општина во Собранието, 54% од анкетираниите одговорија позитивно.**

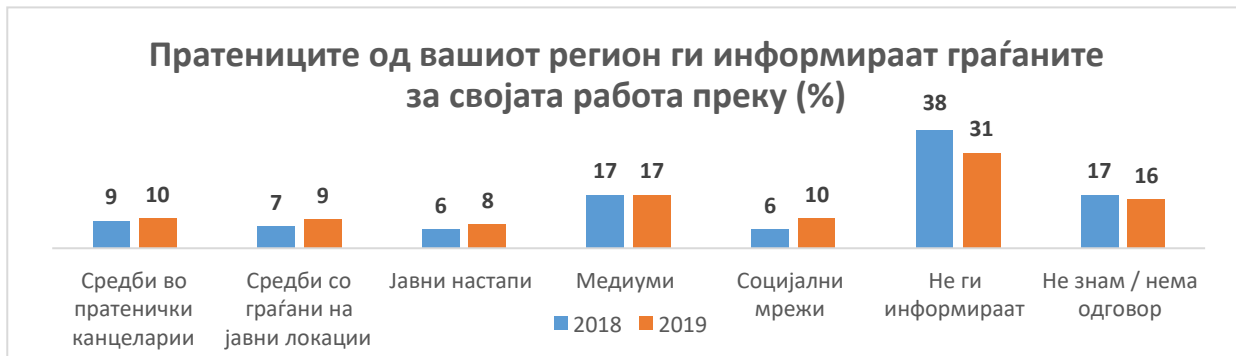
Графикон 13

Половина од испитаните граѓани сметаат дека пратениците од нивните изборни единици не се достапни за средби (53%). Дека пратениците се достапни за средби сметаат 21% од испитаниците, процент кој е понизок од претходните години во кои се испитувало истото прашање.

Графикон 14

Според 31% од испитаните граѓани, пратениците од нивниот регион воопшто не ги информираат за својата работа, што во споредба со 2018-та значи пад за 7 процентни единици, кога 38% одговориле дека пратениците од нивниот регион воопшто не ги информираат за својата работа. 17% сметаат дека пратениците тоа го прават преку медиуми, а 10% преку средби во пратеничките канцеларии. Понатаму, 10% од граѓаните сметаат дека пратениците од нивниот регион ги информираат за својата работа преку социјалните медиуми, што претставува пораст за 4 процентни единици во споредба со минатата година. 9% преку средби со граѓани на јавни локации и 8% преку јавни настапи. 16% од граѓаните не знаат преку кој медиум пратениците од нивниот регион ги информираат граѓаните за својата работа.

Графикон 15

Според 31% од граѓаните, пратениците треба да ги информираат граѓаните од својот регион преку средби со граѓани на јавни локации, што претставува пад за 4 процентни единици во споредба со 2018-та. 20% од граѓаните сметаат дека пратениците треба да ги користат медиумите како канал за информирање, што претставува пораст за 5% единици за разлика од 2018-та. 16% сметат дека тоа треба да го направаат преку средби во пратеничките канцеларии, 17% сметат дека треба да бидат информирани преку јавни настани, додека само 7% од испитаниците сметаат дека пратениците треба да ги користат социјалните мрежи како средство за комуникација.

Графикон 16

Перцепцијата на граѓаните е дека пратениците сè помалку се осврнуваат на проблемите на општините и локалните заедници. Повеќе од половината на испитаниците (59%) одговорија дека не се случило пратеник од нивниот регион да покрене иницијатива во Собранието за локален проблем. Тоа е највисок процент споредено со минатите три години.

Графикон 17

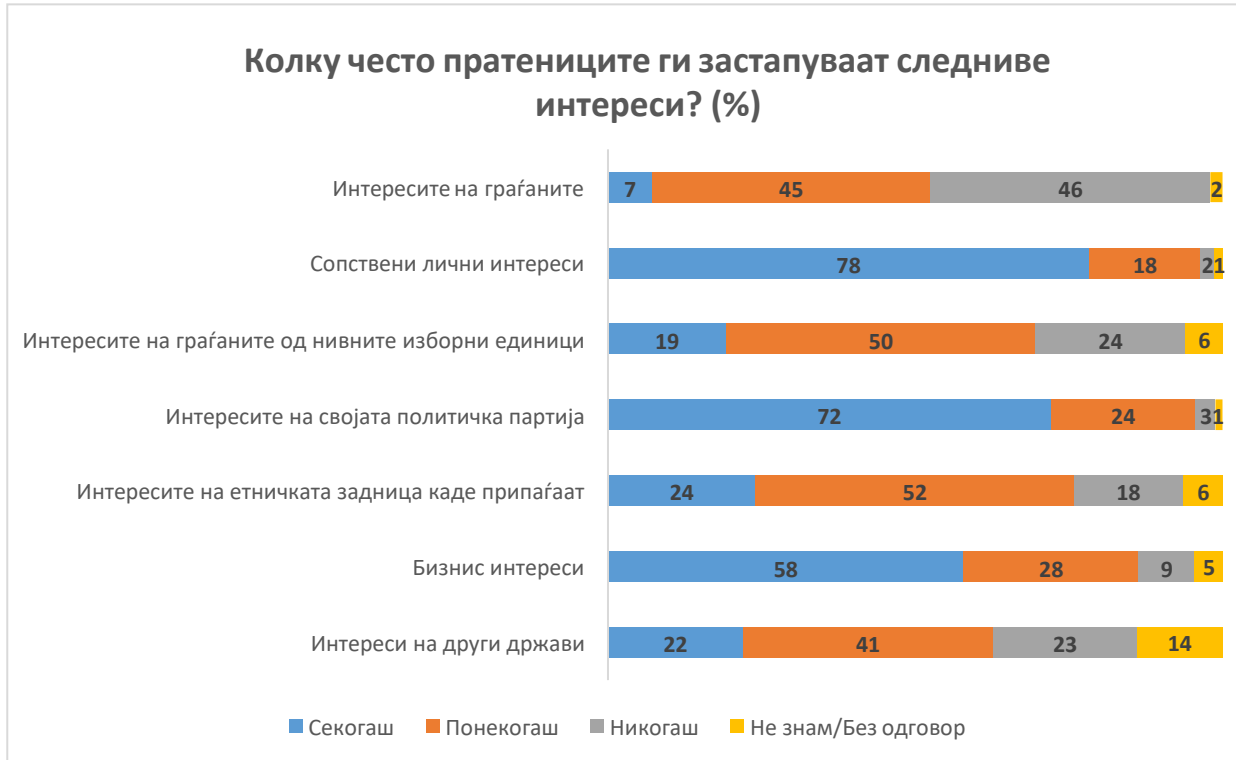
VI. Кого претставуваат пратениците во Собранието

Слично како и во 2018-та, граѓаните и сега се поделени околу впечатокот во која мера пратениците ги претставуваат нивните интереси во Собранието. Половина од испитаниците (45%) сметаат дека делумно ги претставуваат, што споредено со 2018-та, значи пад од 5 процентни поени, кога 50% од граѓаните сметале дека пратениците делумно ги претставуваат нивните интереси. Од друга страна, 47% од граѓаните сметаат дека пратениците воопшто не ги претставуваат, што во споредба минатата година, претставува зголемување за 7 процентни поени. Сепак, само 5% од испитаните сметаат дека пратениците целосно ги претставуваат интересите на граѓаните.

Графикон 18

Над две третини (72%) од испитаните граѓани сметаат дека пратениците во Собранието секогаш ги застапуваат интересите на нивните политички партии. Перцепцијата на 78% од граѓаните е дека пратениците секогаш ги застапуваат и своите лични интереси. На трето место, за 58% од граѓаните пратениците секогаш застапуваат нечији бизнис интереси. Речиси половина од испитаниците (46%) сметаат дека пратениците никогаш не ги застапуваат интересите на граѓаните.

Графикон 19

Се зголемува процентот на граѓаните кои не знаат како можат самите да се вклучат во иницирањето или носењето на законите. Доминантен дел од нив – 88% одговорија дека не знаат, што е највисок процент, споредено со минатите три години, односно, зголемување за 5 процентни поени споредено со менатата година. 12% од испитаниците одговорија дека се информирани како може да учествуваат во работата на Собранието.

Графикон 20

Дури 96% од испитаните граѓани досега не се обиделе да учествуваат во работата на Собранието, што, меѓудругото, се должи и на ниското ниво на информираност (12%) за тоа кои се механизмите за учество. Само 3% од испитаниците се обиделе да учествуваат во работата на Собранието.

Графикон 21

64% од граѓаните целосно или делумно се согласуваат со изјавата дека (онлајн) интернет петициите се добар начин/алатка за вклучување на граѓаните во работата на Собранието, што споредено со 2018-та, претставува пораст за 5 процентни поени. Со оваа изјава делумно не се согласуваат 11% од граѓаните, додека 6% целосно не се согласуваат, што претставува пад за 4 процентни поени во споредба со 2018-та, кога 10% од испитаниците целосно не се согласуваа. 19% не знаеа или не сакаа да одговорат на ова прашање.

Графикон 22

Од понудените опции за тоа како можат граѓаните да се вклучат во работата на Собранието, најголем процент од испитаниците – 23% одговорија дека можат да постават прашање до пратениците, а на второ место со 20% - да побараат средба со пратеник. Идентично како и во 2018-та, на 24% не им беа познати ниту еден од прочитаните и достапни механизми.

Графикон 23

VII. Собраниска дебата

Речиси две третини од испитаниците (59%) сметаат дека повеќето од пратениците не се подготвени да носат одлуки во име на граѓаните. Според само една третина од испитаниците (38%), пратениците имаат доволно знаење да одлучуваат во име на граѓаните.

Графикон 24

Перцепцијата на повеќе од две третини од анкетираниите (67%), слично како и минатата година, е дека во парламентарните дебати владеачкото мнозинство во најголем дел или воопшто не ги зема предвид аргументите на опозицијата при носењето на одлуките. За 24% од испитаниците мнозинството главно ги зема предвид, додека само 2% одговорија дека во дискусиите власта целосно ги зема предвид аргументите на опозицијата.

Графикон 25

Речиси половина од граѓаните (48%) имаат негативна перцепција, односно сметаат дека пратениците ретко, а помал дел (7%) дека никогаш не користат аргументи. 44% од граѓаните сметаат дека пратениците во последната година биле нешто поаргументирани споредено со 2018-та (41%) и 2017-та (42%).

Графикон 26

63% од испитаниците имаат впечаток дека пратениците на седниците често или секогаш користат говор со кој ги омаловажуваат и деградираат своите политички противници. Споредено со минатите две години, овој процент бележи пад за 9 процентни единици во однос на 2018-та (72%), и пад за 6 процентни единици во однос на 2017-та (69%). Од вкупниот број на испитаници, 47% сметаат дека пратениците тоа го прават често. За 16% од граѓаните пратениците секогаш употребуваат омаловажувачки и деградирачки речник против своите “противници”, што споредено со 2018-та година, значи пад за 6 процентни единици (2018, 22%). Вкупно 30% од испитаните граѓани велат дека пратениците најчесто или никогаш не користат ваков говор, што претставува пораст за 5 процентни единици, споредено со минатата година.

Графикон 27

Во 2019-та година намален е процентот на граѓани, споредено со 2018-та, кои односот меѓу пратениците го опишуваат како непријателски. 33% од анкетираниите во 2019-та го опишале односот како непријателски, споредено со 42% во 2018-та година. За 42% од граѓаните односот меѓу пратениците е натпреварувачки. Само 12% сметаат дека односот меѓу пратениците е толерантен и 8% дека имаат однос на соработка.

Графикон 28

Споредено со 2018-та (75%), оваа година процентот на испитаници кои сметаат дека парламеното мнозинство треба да има повеќе слух за ставовите на опозицијата е намален за 6 процентни поени, односно изнесува 69%. Спротивниот став го имаат 21% од граѓаните, што претставува зголемување за 4 процентни единици споредено со 2018-та.

Графикон 29

Перцепцијата на доминантен дел од анкетираниите граѓани (83%) е дека пратениците во некоја мера се зависни од волјата на лидерите на политичките партии од кои доаѓаат. Околу две третини од анкетираниите граѓани (58%) целосно се согласуваат со оваа изјава, додека 25% делумно се согласуваат. 9% од испитаниците делумно не се согласуваат, додека само 4% целосно не се согласуваат со изјавата дека пратениците се зависни од партиските лидери.

Графикон 30

Повеќе од две третини од испитаниците (72%) се согласуваат со изјавата дека политичките кризи треба да се решаваат во Собранието, наместо на затворени средби меѓу раководствата на политичките партии. Од нив 50% целосно се согласуваат, додека 22% делумно се согласуваат со изјавата. Вкупно 21% од граѓаните изјавија дека не се согласуваат со изјавата дека Собранието е местото за решавање на политичките кризи, што претставува пад за 5 процентни поени во споредба со 2018-та. Од нив 11% делумно не се согласуваат, а 10% целосно не се согласуваат.

Графикон 31

Повеќе од две третини (77%) од испитаните граѓани се согласуваат дека здруженијата на граѓаните треба повеќе да бидат вклучени во работата на Собранието. Од нив 46% целосно се согласуваат, а 31% делумно се согласуваат. Други 18% од анкетираниите изразија несогласување со оваа изјава, што претставува пораст за 6 процентни поени во споредба со 2018-та. Од вкупниот број, 11% делумно не се согласуваат, додека само 7% од испитаниците целосно не се согласуваат со поголемо учество на граѓанските организации во работата на парламентот.

Графикон 32

Во поглед на тоа колку секоја од парламентарните партии придонесува кон поквалитетна работа на Собранието, перцепцијата на граѓаните е негативна (целосно или делумно не придонесува) кон коалицијата Алијанса на Албанците (69%), Движење Беса¹ (71%), ДУИ (63%) и кон коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ (58%). Малку попозитивна перцепција дека придонесуваат кон поквалитетна работа на Собранието има само кон коалицијата предводена од СДСМ (44%).

Графикон 33

¹ Непосредно пред спроведување на анкетата, формално три пратеници од партијата Движење БЕСА преминаа на пратеничката група, на ново-формираната политичка партија Алтернатива.

VIII. Реформи

Во однос на реформските процеси кои се најавуваа во јавноста по формирањето на новото парламентарно мнозинство и на новата Влада, како и потребните реформи за отварање на преговорите за интеграција на Република Северна Македонија во ЕУ, граѓаните се поделени во впечатокот за подготвеноста на Собранието да спроведе реформи со кои ќе се нормализира политичката состојба. Вкупно 43% од испитаниците се согласуваат дека Собранието е подготвено да спроведе реформи за да се нормализира политичката состојба. Од нив, 23% делумно се согласуваат, а 20% целосно се согласуваат. Вкупно 49% не гледаат таква подготвеност во Собранието, што претставува намалување за 6 процентни поени во споредба со 2018-та. Од нив 27% целосно не се согласуваат, а 22% делумно не се согласуваат. 8% не знаеа или не сакаа да одговорат на ова прашање.

Графикон 34

Во поглед на итноста на реформите, 59% од испитаниците сметаат дека за земјата во овој момент е поважно да се спроведат брзи реформи, наместо реформи кои ќе траат подолго време, но ќе обезбедат пошироко учество на граѓаните и сите засегнати страни. Овој процент е помал за 6%, во споредба со минатогодишниот кој изнесува 66%. Од оние кои изразија согласување со изјавата, 34% целосно се согласуваат, додека 25% делумно се согласуваат. Една третина (34%) од граѓаните не се согласуваат со оваа изјава, што во споредба со 2018-та, има зголемување од 9 процентни поени. 19% од испитаниците делумно не се согласуваат, додека 15% целосно не се согласуваат.

Графикон 35

Според две третини од граѓаните (67%), бојкотот не е исправен начин за искажување на политичките ставови во работата на Собранието. Само една четвртина (25%) од испитаниците сметаат дека бојкотот е исправен начин на искажување на политички ставови во Собранието.

Графикон 36

Две третини (66%) од граѓаните **не сметаат** дека развлекување и одолговлекување на дебата за да не се донесе некој закон или одлука е исправен начин за искажување на политички ставови во работата на Собранието. Ваквата пракса е исправна само за 22% од граѓаните.

Графикон 37

Од понудените функции на Собранието, анкетираниите граѓани требаше да изберат кои се нивните две приоритетни области во кои Парламентот треба да ги насочи реформите. Според 26% од одговорите на испитаниците, приоритетни се реформите во законодавната функција на Собранието. Потоа следат реформите во надзорната функција врз работата на Владата (22%), а по нив се реформите во надзорната функција кон регулаторните тела (17%). Граѓаните исто така сметаат дека се потребни реформи во претставничката функција на Собранието (15%):

Графикон 38

Околу две третини (59%) од испитаниците сметаат дека со промена на начинот на кој се избираат пратениците на изборите може да се добие поквалитетен состав на Собранието. Со оваа изјава целосно се согласуваат 20%, што во споредба со 2018-та, претставува пад за 10 процентни единици (2018-та, 30%). Делумно се согласуваат 39% од испитаниците, што означува пораст за 5 процентни единици споредено со 2018-та (34%). Вкупно 23% од граѓаните имаат негативна перцепција, односно не сметаат дека промената на изборниот модел може да придонесе за поквалитетен состав на Парламентот. Од нив 14% делумно не се согласуваат, додека 9% воопшто не се согласуваат со оваа изјава. 17% не дадоа одговор на ова прашање што може да укажува на недоволна информираност околу Собранието и изборниот процес.

Графикон 39

Поголем дел од испитаниците (52%) се согласуваат дека промена на начинот на кој се избираат пратениците може да придонесе кон намалување на зависноста на пратениците од лидерите на политичките партии. Сепак, во споредба со одговорите од 2018-та, овој процент е намален за 5 процентни единици. Со оваа изјава целосно се согласуваат 19%, а делумно се согласуваат 33% од испитаниците. За 30% промената на изборниот модел нема да придонесе кон намалување на зависноста, што во споредба со минатата година претставува зголемување на бројот за 6 процентни единици. Од нив 20% делумно не се согласуваат со изјавата, додека 10% воопшто не се согласуваат. 19% не одговорија на ова прашање.

Графикон 40

Повеќе од половина од испитаниците (54%) сметаат дека е важно во Собранието да се формираат повеќе партиски групи во кои пратеници од различни партии ќе се обединат околу исти прашања, додека 31% од испитаниците не се согласуваат со истото. 15% не знаеа или не сакаа да одговорат на оваа прашање.

Графикон 41

Според 15% од испитаниците кои одговорија “да” на претходното прашање, вакви партиски групи треба да се формираат за потребите на невработените. 13% мислаат дека вакви групи треба да се формираат за потребите на младите, додека 12% за потребите на лицата со посебни потреби. Само 1% од испитаниците кои одговорија со “да” на претходното прашање сметаат дека вакви партиски групи треба да се формираат за потребите на ЛГБТ заедницата.

Графикон 42

Во однос на прашањето на кои маргинализирани групи на граѓани пратениците најмногу им ги застапуваат интересите во Собранието, испитаниците не идентификуваа конкретна доминантна група. Граѓаните се поделени во перцепцијата, при што најголемиот процент (14%) сметаат дека пратениците ги застапуваат интересите на лицата со посебни потреби. На второ место со 11% се интересите на корисниците на социјална помош, а по нив со 9% се невработените лица. Според анкетираниите, најмалку се застапени интересите на жителите на руралните области, младите и ЛГБТ заедницата (5%), и на жените (4%). 19% од нив одговорија дека не знаат или немаат одговор за тоа чии интереси се најдобро застапени во Собранието.

Графикон 43

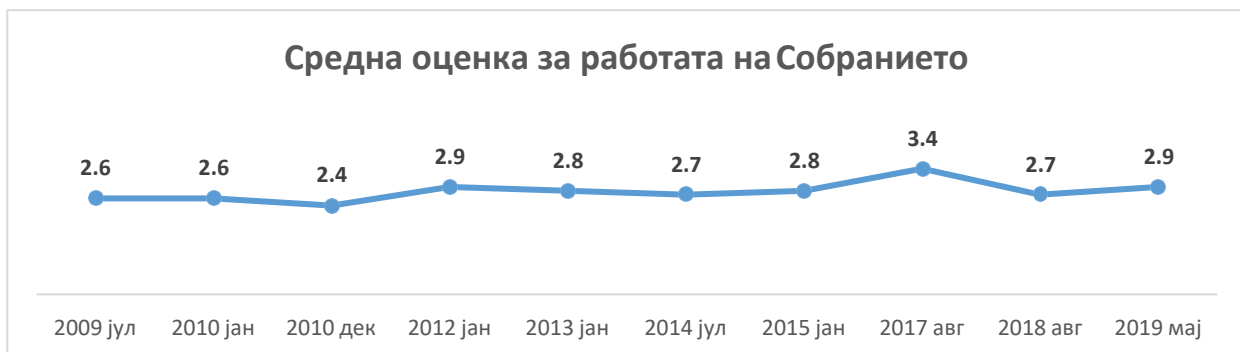
За некои земји се зборува дека Владата има поголема моќ од Собранието и не одговара пред пратениците. За други земји се зборува дека Владата нема поголема моќ од Собранието и таа е предмет на контрола од пратениците. За првата група земји се вели дека Владата има контрола врз Собранието, а за втората дека Собранието има контрола врз Владата.

Две третини (62%) од граѓаните сметаат дека Владата има контрола врз Собранието, што е раст од 18% за разлика од 2018-та година. Само 17% од граѓаните мислаат дека Собранието има контрола врз Владата, што е пад од 12%. 20% од граѓаните немаат мислење по оваа прашање.

Графикон 44

Испитаниците на скала од 1 до 5, каде 1 е најлошо, а 5 најдобро, ја оценија работата на Собранието во текот на последната година со **средна оценка од 2,9**. Во споредба со 2018-та година, се работи за минимално искачување на скалата. Тоа значи дека има подобрување, но дали перцепцијата на граѓаните за работата на Собранието ќе продолжи да се подобрува, ќе треба да се следи внимателно и следните години. Важно да се забележи е дека во 2017-та година работата на Собранието беше оценета со 3,4 - највисоката средна оценка со која во досегашните истражувања на јавното мислење е оценета работата на Собранието.

Графикон 45

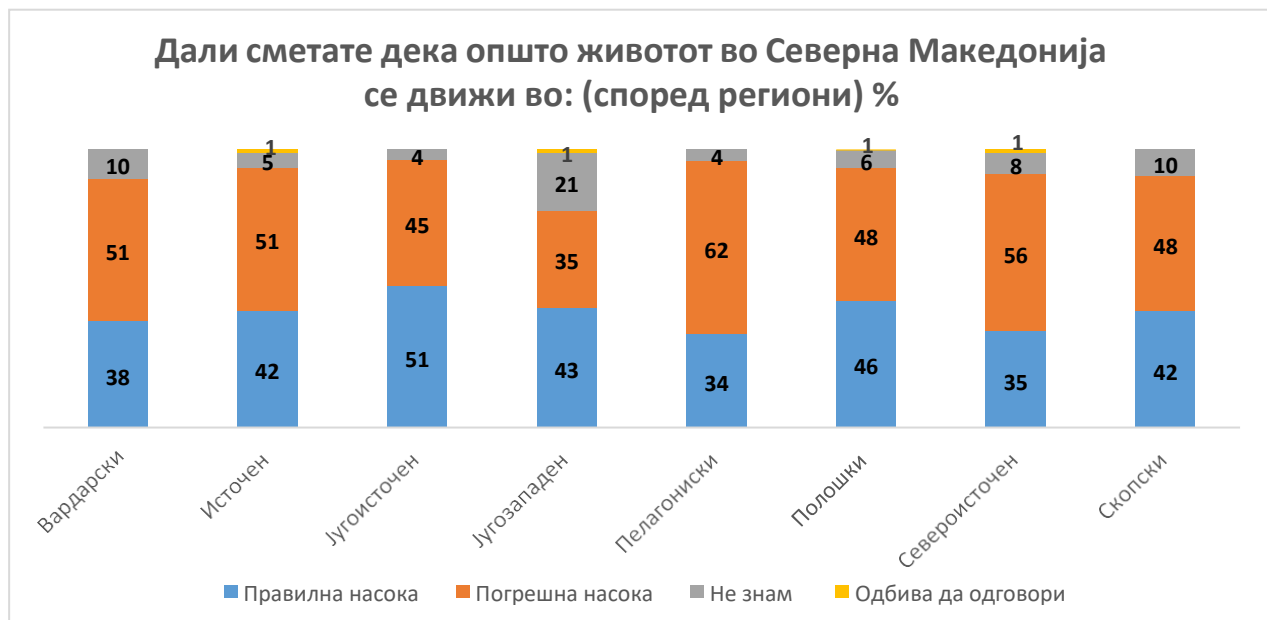
IX. Политички контекст на истражувањето

Испитаниците беа прашани во која насока сметаат дека се движи животот во Северна Македонија. Граѓаните се скоро еднакво поделени по однос на оваа перцепција. За 42% од испитаниците животот се движи во правилна насока, додека 49% сметаат дека општо животот се движи во погрешна насока. 9% од испитаниците не знаеја како да одговорат на прашањето.

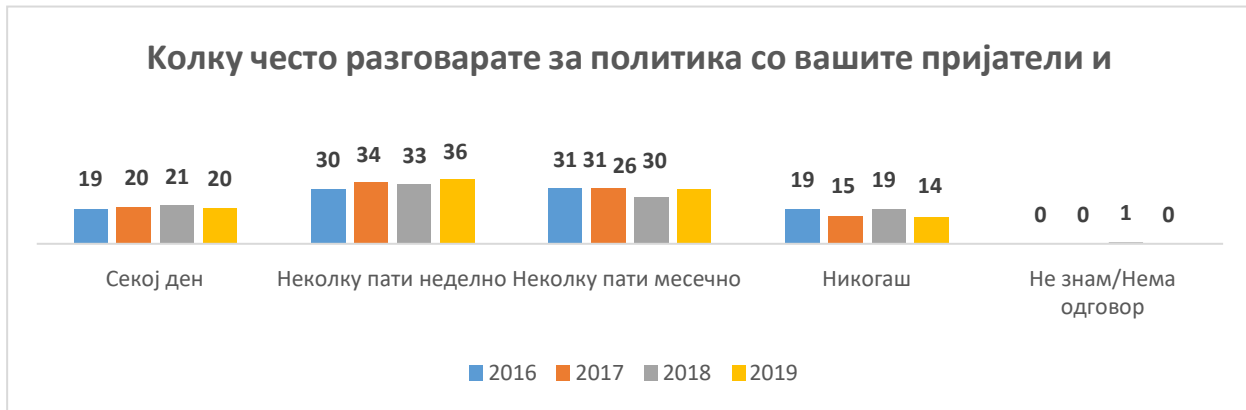
Графикон 46

Ако се анализира според регионите на кои припаѓаат испитаниците, произлегува дека најголеми оптимисти се жителите на Југоисточниот регион, од кои 51% одговорија дека животот се движи во правилна насока. Следни се граѓаните од Полошкиот регион со 46%, а трети од Југозападниот регион со 43%. Најмногу негативни одговори, односно дека животот се движи во погрешна насока дале жители на Пелагонискиот регион - 62%, потоа на Североисточниот регион 56%, а по нив од Вардарскиот и Источниот регион – 51%.

Графикон 46.1

На прашањето колку често разговарате за политика со вашите пријатели и семејството, 20% од испитаниците одговорија „секој ден“, 36% „неколку пати неделно“, додека 30% „неколку пати месечно“. Дека никогаш не разговараат за политика одговорија 14% од испитаниците.

Графикон 47

На скала од 1-10, при што 1 значи најниска доверба, а 10 највисока доверба, испитаниците беа прашани да ја оценат нивната доверба во најзначајните институции во политичкиот систем: Претседател, Влада, Собрание и судство. Владата и Собранието на РСМ добија средна оценка под половината од скалата – 4,6, а најниска оценка добија судските институции, односно, 3,9. Притоа, највисока оценка на доверба доби Претседателот на РМ – 5,6.

Графикон 48

х. Демографска дистрибуција

Пол	Машко	50
	Женско	50
Возраст	18-29	21
	30-39	20
	40-49	18
	50-64	25
	65+	17

Етничка припадност	Македонска	67
	Албанска	24
	Ромска	2
	Турска	3
	Српска	2
	Бошњачка	0
	Влашка	1
	Друга	2

Економски статус	Формално вработен/а во државен сектор со полно работно време	17
	Формално вработен/а во државен сектор со помалку од скратено	1
	Формално вработен/а во приватен сектор со полно работно време	19
	Формално вработен/а во приватен сектор со помалку од 30 часа	4
	Самовработен/а (работи во сопствена фирма или продавница)	4
	Неформален ангажман кој носи редовни приходи	4
	Неформален ангажман кој носи приходи повремено	2
	Студент/ка	10
	Пензионер/ка	19
	Лице со инвалидитет кое не може да работи	0
	Нема работа и не барал/а во последните 30 дена	11
	Нема работа и активно следи огласи за работа и бара работа	7
	Не сака да одговори	2

Место на живеење (регион)	Вардарски	8
	Источен	9
	Југозападен	8
	Југоисточен	10
	Пелагониски	12
	Полошки	15
	Североисточен	8
	Скопски	30

XI. Графיקони

- Графикон 1: Каква е улогата на Собранието во политичкиот живот во Северна Македонија?
- Графикон 2: Во која мера сметате дека сте запознаени со тоа што сработи Собранието во изминатиот период од јуни 2018 до април 2019?
- Графикон 2.1: Што би издвоиле како карактеристично од работата на Собранието во овој период?
- Графикон 3: Доколку сакате да добиете информации за работата на Собранието, кој извор на информации најмногу го користите?
- Графикон 3.1: Кои други извори ги користите за да се информирате за работата на Собранието?
- Графикон 3.2: Извори за информирање за работата на Собранието според возрастни групи.
- Графикон 3.3: Какви содржини сметате дека треба да бидат позастапени на Собранискиот канал?
- Графикон 3.4: Каков вид на содржини сметате да треба да бидат достапни на веб страницата на Собранието на РМ?
- Графикон 4: Колку информациите кои ги добивате преку медиумите за работењето на Собранието ви се доволни за да бидете во тек со најважните законски промени?
- Графикон 5: Дали Владата го контролира Собранието или Собранието ја контролира Владата?
- Графикон 6: Пратеничките прашања.
- Графикон 7: Во колкава мера Собранието влијае на квалитетот на законите во Северна Македонија?
- Графикон 8: Колку сте задоволни од квалитет на законите кои се носат во Собранието?
- Графикон 9: Колку често се менуваат законите?
- Графикон 10: Средна оценка на скала од 1-10 за важност на функциите на Собранието и во која мера пратениците ги извршуваат.
- Графикон 11: Во која мера сметате дека Собранието е отворено за учество на јавноста во неговата работа?
- Графикон 12: Според вас, колку често пратениците ги вклучуваат забелешките од јавноста и граѓанските организации при изработка на законите?
- Графикон 13: Дали знаете кој е пратеник/чка од вашата изборна единица?
- Графикон 14: Пратеникот/чката од вашиот регион (општина, изборна единица) е достапен/а за средби со граѓаните?
- Графикон 15: Пратениците од вашиот регион ги информираат граѓаните за својата работа преку?
- Графикон 16: На кој начин сметате дека пратениците од вашиот регион треба да ги информираат граѓаните за својата работа?
- Графикон 17: Дали се случило пратеникот од вашиот регион да покрене иницијатива во Собранието за проблем со кој се соочува вашата општина?
- Графикон 18: Колку сметате дека избраните пратеници ги претставуваат интересите на граѓаните?
- Графикон 19: Колку често пратениците ги застапуваат следниве интереси?
- Графикон 20: Дали сте информирани како можете да учествувате во работата на Собранието?
- Графикон 21: Дали досега сте се обиделе да учествувате во работата на Собранието?
- Графикон 22: (онлајн) Интернет петициите се добар начин/алатка за вклучување на граѓаните во работата на Собранието?
- Графикон 23: На каков начин сметате дека можете да учествувате во работата на Собранието?
- Графикон 24: Во колкава мера сметате дека пратениците имаат доволно знаење и подготвеност за да носат одлуки во име на граѓаните?

- Графикон 25: Пратениците од владеачкото мнозинство ги земаат предвид аргументите на пратениците од опозицијата при носењето на одлуките во Собранието
- Графикон 26: Колку често се користат аргументи во дебатата помеѓу пратениците во Собранието?
- Графикон 27: Колку често пратениците користат говор во кој ги омаловажуваат и деградираат своите противници врз основа на нивната политичка, етничка, верска, родова припадност?
- Графикон 28: Како се однесуваат пратениците помеѓу себе во Собранието?
- Графикон 29: Дали сметате дека мнозинството во парламентот треба да има повеќе слух за ставовите на опозицијата?
- Графикон 30: Пратениците се целосно зависни од волјата на лидерите на политичките партии.
- Графикон 31: Политичките кризи треба да се решаваат во Собранието, а не преку лидерски средби.
- Графикон 32: Здруженијата на граѓани треба повеќе да учествуваат во работата на Собранието.
- Графикон 33: Коалицијата или партијата придонесува кон поквалитетна работа на Собранието.
- Графикон 34: Собранието е подготвено да спроведе реформи и да ја нормализира политичката состојба.
- Графикон 35: Во овој момент за земјата е поважно да се спроведат брзи реформи наместо подолготрајни дискусии за реформите со учество на граѓаните.
- Графикон 36: Дали сметате дека бојкотот е исправен начин за искажување на политички ставови во работата на Собранието?
- Графикон 37: Дали сметате дека развлекување и одолговлекување на дебата за да не се донесе некој закон или одлука е исправен начин за искажување на политички ставови во работата на Собранието?
- Графикон 38: Кои реформи сметате дека треба да бидат приоритетни за Собранието?
- Графикон 39: Дали промена во начинот на кој се избираат пратениците (изборниот модел) на парламентарните избори може да придонесе за поквалитетен состав на Собранието?
- Графикон 40: Дали промената на начинот на кој се избираат пратениците (изборниот модел) на парламентарните избори може да придонесе за намалување на зависноста на пратениците од партиските лидери?
- Графикон 41: Дали сметате дека е важно во Собранието да се формираат повеќе партиски групи во кои пратеници од различни партии ќе се обединат околу исти прашања?
- Графикон 42: За кои прашања сметате дека е важно да се формираат вакви групи?
- Графикон 43: Од следните групи на граѓани чии интереси сметате дека Собранието најдобро ги застапува.
- Графикон 44: За една група земји се вели дека Владата има контрола врз Собранието а за друга дека Собранието има контрола врз Владата.
- Графикон 45: Средна оценка за работата на Собранието.
- Графикон 46: Дали сметате дека општо животот во Северна Македонија се движи во.
- Графикон 46.1: Дали сметате дека општо животот во Северна Македонија се движи во: (според региони).
- Графикон 47: Колку често разговарате за политика со вашите пријатели и семејство?
- Графикон 48: Доверба во институции - На скала од 1 - 10 опишете колкава е вашата доверба во следите институции.

XII. Анекс 1- Прашалник за анкета за работата на Собранието

1. Дали сметате дека општо животот во Северна Македонија се движи во:

1. Правилна насока
2. Погрешна насока
8. Не знам (Не се чита)
9. Одбива да одговори (Не се чита)

2. Колку често разговарате за политика со вашите пријатели и семејство?

1. Секој ден
2. Неколку пати неделно
3. Неколку пати месечно
4. Никогаш
5. Не знам/нема одговор

3. Според Вас, каква е улогата на Собранието во политичкиот живот во Северна Македонија?

1. Собранието игра значителна улога во политичкиот живот
2. Собранието игра незначителна улога во политичкиот живот
8. Не знам (Не се чита)
9. Одбива да одговори (Не се чита)

4. Доверба во институции – На скала од 1 до 10 опишете колкава е вашата доверба во следните институции:

	1-најмала доверба					10-најголема доверба					Не знае/одбива да одговори
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Собрание на РМ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
Влада на РМ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
Судство	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
Претседател на РМ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

<p>5. Во која мера сметате дека сте запознаени со тоа што сработи Собранието во изминатиот период од јуни 2018 до април 2019?</p> <p>(Објаснување: Како ги носеше законите и за што се дебатираше)</p>	1. Целосно сум запознаен/а
	2. Делумно сум запознаен/а
	3. Малку сум запознаен/а
	4. Воопшто не сум запознаен/а – скок на следно прашање

6. Што би издвоиле како карактеристично од работата на Собранието во овој период? (споредете го одговорот на испитаникот со предлозите наведени подолу - ПРЕДЛОЗИТЕ НЕ СЕ ЧИТААТ НА ИСПИТАНИКОТ). Одговорите- незапознаен да го скокнат прашањето.

Актуелни теми дискутирани во Собрание	Споменат
1. Договорот со Грција	
2. Уставните промени	
3. Закон за амнестија	
4. Закон за употреба на јазиците	
5. Закон за спречување и заштита од дискриминација	
6. Закон за прекинување на бременоста	
7. Закон за спречување на корупција	
8. Избор на нови членови на ДКСК	
9. Предлог законот за изменување и дополнување на Законот за јавните претпријатија - воведување на функција заменик-директор	
10. Трансформирање на Секретаријатот за спроведување на рамковниот договор во Минстерство за политички систем и односи меѓу заедниците	
11. Надзорната расправа за Охридскиот регион	
12. Јавна расправа за загадувањето	
13. Носење на Буџет за 2019 година	

7. Доколку сакате да добиете информации за работата на Собранието, кој извор на информации најмногу го користите? (само еден одговор)	1. Телевизија
	2. Собраниски канал
	3. Интернет портали за вести
	4. Весник или магазини
	5. Радио
	6. Брошура
	7. На друго место од Интернет (пр. Facebook, Twitter)
	8. Пријатели, роднини, соседи и слично
	9. Од веб сајтот на Собрание
	10. Директно од политичките партии
	11. Нешто друго
	12. Не сакам да добивам информации за Собранието/Не ме интересира (скокни го следното)
9. Не знам/без одговор	

<p>8. А кои други извори ги користите за да се информирате за работата на Собранието? (можни се повеќе одговори)</p>	1. Телевизија
	2. Собраниски канал
	3. Интернет портали за вести
	4. Весник или магазин
	5. Радио
	6. Брошура
	7. На друго место од Интернет (пр. Facebook, Twitter)
	8. Пријатели, роднини, соседи и слично
	9. Од веб сајтот на Собрание
	10. Директно од политичките партии
	11. Нешто друго
9. Не знам/без одговор	

<p>9. Колку информациите кои ги добивате преку медиумите за работењето на Собранието ви се доволни за да бидете во тек со најважните законски промени?</p>	1. Целосно ми се доволни
	2. Делумно ми се доволни
	3. Делумно не се доволни
	4. Воопшто не се доволни
	9. Не знам/ нема одговор

10. Испитаникот има можност за повеќе избори.

<p>Какви содржини сметате дека треба да бидат позастапени на Собранискиот канал</p>	1. Едукативни содржини за законодавниот процес и работата на Собранието
	2. Промотивни содржини за можностите кои им стојат на граѓаните за вклучување во работата на Собранието и средби со пратениците
	3. Политички дебати за теми од собраниската работа
	4. Експертски толкувања на усвоени закони и законски измени
	5. Теренски посети на собраниските комисии
	6. Презентација на активностите на пратеничките групи

	7. Дипломатски активности и настани на пратениците
	8. Друго (испитаникот да наведе ако има друг предлог)
	9. Не знам / нема одговор

11. Каков вид на содржини сметате да треба да бидат достапни на веб страницата на Собранието на РМ? (испитанот да има можност за повеќе избори)	1. Говори на пратеници
	2. Снимки од комисији
	3. Јавни расправи
	4. Можности за комуникација со пратеници
	5. Можност за поставување на прашања до пратеници
	6. Едукативни содржини за улогата и надлежностите на Собранието
	7. Друго (испитаникот да наведе ако има друг предлог)
	9. Не знам/без одговор

За некои земји се зборува дека Владата има поголема моќ од Собранието и не одговара пред пратениците. За други земји се зборува дека Владата нема поголема моќ од Собранието и таа е предмет на контрола од пратениците. За првата група земји се вели дека Владата има контрола врз Собранието а за втората дека Собранието има контрола врз Владата. Колку се согласувате со следнава изјава?

12. Владата го контролира Собранието?	1. Целосно се согласувам
	2. Делумно се согласувам
	3. Делумно не се согласувам
	4. Целосно не се согласувам
	9. Не знам/без одговор

13. Собранието ја контролира Владата?	1. Целосно се согласувам
	2. Делумно се согласувам
	3. Делумно не се согласувам
	4. Целосно не се согласувам
	9. Не знам/без одговор

14. Пратеничките прашања се алатка на пратениците за да се информираат за работата на останатите институции и да проценат како се спроведуваат политиките. Ќе ви прочитам неколку изјави поврзани со пратеничките прашања. Ве молам кажете ми во колкава мера се согласувате со секоја од изјавите.

	Целосно се согласувам	Делумно се согласувам	Делумно не се согласувам	Воопшто не се согласувам	Не знам/без одговор (Не се чита)
1. Пратеничките прашања овозможуваат надзор врз работата на министрите	1	2	3	4	9
2. Пратеничките прашања имаат влијание врз обезбедување одговорност на институциите	1	2	3	4	9
3. Пратеничките прашања се користат за рекламирање на владата и другите институции	1	2	3	4	9
4. Пратеничките прашања ги информираат граѓаните за работата на владата и другите институции	1	2	3	4	9
5. Пратеничките прашања се корисни за полагање отчет пред пратениците од страна на институциите	1	2	3	4	9
6. Пратеничките прашања се користат за да се критикуваат владата и другите институции	1	2	3	4	9

15. Во колкава мера Собранието влијае на квалитетот на законите во Северна Македонија?	1. Многу влијае
	2. Умерено влијание
	3. Умерено не влијае
	4. Воопшто не влијае
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

16. Колку често се менуваат законите?	1. Премногу често
	2. Често
	3. Доволно често
	4. Ретко
	5. Премногу ретко
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

7. Колку сте задоволни од квалитетот на законите кои се носат во Собранието? (во која мера законите квалитетно ги регулираат односите во општеството/ обезбедуваат правичност и еднаквост и/на потребите на граѓаните)	1. Многу задоволен
	2. Умерено задоволен
	3. Умерено незадоволен
	4. Незадоволен
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

18. Ке ви прочитам неколку функции на Собранието. Ве молам од 1 до 10 (каде што 1 значи воопшто не е важна, а 10 значи многу е важна) кажете ми во колкава мера сметате дека прочитаната функција е важна (да ротираат функциите/ставовите)

	1-воопшто не е важна					10-многу е важна					НЗ/БО
1. Да донесува што поголем број на закони и законски измени	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
2. Да донесува што поквалитетни закони	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
3. Да ја контролира Владата и министерствата	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
4. Да се грижи како се спроведуваат законите и политиките	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
5. Да овозможи јавноста да учествува во подготовката на законите и политиките	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
6. Да организира јавни расправи со експерти, граѓански здруженија за актуелни прашања	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99
7. Да надгледува како се троши Буџетот (јавните пари)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	99

19. Ќе ви прочитам неколку функции на Собранието. Ве молам од 1 до 10 (каде што 1 значи воопшто не ги остварува, а 10 значи дека целосно ги остварува) кажете ни во колкава мера сметате дека Собранието ги остварува следните функции (да ротираат функциите/ставовите)

	1-Воопшто не ги исполнува									10- Целосно ги исполнува		НЗ/БО
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1. Да донесува што поголем број на закони и законски измени											10	99
2. Да донесува што поквалитетни закони											10	99
3. Да ја контролира Владата и министерствата											10	99
4. Да се грижи како се спроведуваат законите и политиките											10	99
5. Да овозможи јавноста да учествува во подготовката на законите и политиките											10	99
6. Да организира јавни расправи со експерти, граѓански здруженија за актуелни прашања											10	99
7. Да надгледува како се троши Буџетот (јавните пари)											10	99

20. Во која мера сметате дека Собранието е отворено за учество на јавноста во неговата работа? (Под отворено подразбираме дека граѓаните може да добијат информации во секое време за работата на Собранието и постојат начини за учество во неговата работа)	1. Целосно отворено
	2. Делумно отворено
	3. Делумно затворено
	4. Целосно затворено
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

21. Според вас, колку често пратениците ги вклучуваат забелешките од јавноста и граѓанските организации при изработка на законите?	1. Секогаш
	2. Често (во повеќето случаи)
	3. Понекогаш
	4. Ретко
	5. Никогаш
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

22. Дали знаете кој е пратеник/чка од вашата изборна единица? (Тест прашање со картичка за анкетари. Одговорот на испитаникот се споредува со картичката на анкетарот во која се наведени имињата на пратениците од соодветната изборна единица. НАПОМЕНА ; Картичката НЕ се покажува на испитаникот !!)	1. Да (доколку одговорил точно и препознал барем еден пратеник)
	2. Не
	9. Друго (знам дека нема пратеник од мојата општина)

23. Дали сметате дека пратеникот/чката од вашиот регион (општина, изборна единица) е достапен/а за средби со граѓаните?	1. Да
	2. Не
	9. Не знам/без одговор

24. Пратениците од вашиот регион ги информираат граѓаните за својата работа преку?	1. Средби во пратенички канцеларии
	2. Средби со граѓани на јавни локации
	3. Јавни настапи
	4. Медиуми
	5. Социјални мрежи
	6. Не ги информираат
	9. Не знам / нема одговор

25. На кој начин сметате дека пратениците од вашиот регион треба да ги информираат граѓаните за својата работа?	1. Средби во пратенички канцеларии
	2. Средби со граѓани на јавни локации
	3. Јавни настапи
	4. Медиуми
	5. Социјални мрежи
	6. Не ги информираат
	9. Не знам / нема одговор

26. Според вас дали изминатата година се случило пратеникот од вашиот регион да покрене иницијатива во Собранието за проблем со кој се соочува вашата општина?	1. Да
	2. Не
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

27. Колку сметате дека избраните пратеници ги претставуваат интересите на граѓаните?	1. Целосно ги претставуваат
	2. Делумно ги претставуваат
	3. Воопшто не ги претставуваат
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

28. Колку често пратниците ги застапуваат следниве интереси?

	Секогаш	Понекогаш	Никогаш	Не знам
1. Интересите на граѓаните	1	2	3	9
2. Сопствени лични интереси	1	2	3	9
3. Интересите на граѓаните од нивните изборни единици	1	2	3	9
4. Интересите на својата политичка партија	1	2	3	9
5. Интересите на етничката заедница каде припаѓаат	1	2	3	9
6. Бизнис интереси	1	2	3	9
7. Интереси на други држави	1	2	3	9

29. Дали сте информирани како можете да учествувате во работата на Собранието:	1. Да
	2. Не

30. На каков начин сметате дека можете да учествувате во работата на Собранието : +(ОПЦИИТЕ НЕ СЕ ЧИТААТ НА ИСПИТАНИКОТ) (може да се изберат повеќе опции)
1. Да поведете иницијатива за донесување на закон или измени на закон?
2. Да поставите прашање до пратениците?
3. Да побарате средба со пратеник?
4. Да присуствувате на пленарна седница на Собранието?
5. Да присуствувате на комисијска седница?
6. Да добиете информација за следните законски прописи и акти за кои ќе расправа Собранието во претстојниот период?
7. Да поведете иницијатива за распишување на локален референдум?
8. Да поведете иницијатива за распишување на национален референдум?
9. НЕ ЗНАЕ (ОДГОВОРОТ НЕ СЕ ЧИТА)

31. Дали досега сте се обиделе да учествувате во работата на Собранието?	1. Да
	2. Не
	9. Не знам / нема одговор

32. Во која мера се согласувате/несогласувате со следната изјава: - (онлајн) интернет петициите се добар начин/алатка за вклучување на граѓаните во работата на Собранието?	1. Целосно се согласувам
	2. Делумно се согласувам
	3. Делумно не се согласувам
	4. Целосно не се согласувам
	9. Не знам/без одговор

33. Во колкава мера сметате дека пратениците имаат доволно знаење и подготвеност за да носат одлуки во име на граѓаните?	1. Сите се подготвени
	2. Повеќето се подготвени
	3. Повеќето не се подготвени
	4. Воопшто не се подготвени
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

34. Дали се согласувате со изјавата: - Пратениците од владеачкото мнозинство ги земаат предвид аргументите на пратениците од опозицијата при носењето на одлуките во Собранието	1. Целосно ги земаат предвид
	2. Главно ги земаат предвид
	3. Главно не ги земаат предвид
	4. Воопшто не ги земаат предвид
	9. не знам / нема одговор

35. Според вас колку често пратениците користат говор во кој ги омаловажуваат и деградираат своите противници врз основа на нивната политичка, етничка, верска, родова припадност?	1. Никогаш
	2. Ретко
	3. Често
	4. Секогаш
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

36. Според вас како се однесуваат пратениците помеѓу себе во Собранието?	1. Непријателски
	2. Натпреварувачки
	3. Толерантно
	4. Соработуваат
	9. Не знам/Без одговор (Не се чита)

37. Според вас колку често се користат аргументи во дебатата помеѓу пратениците во Собранието?	1. Секогаш
	2. Често (во голем број од случаите)
	3. Ретко
	4. Никогаш
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

38. Дали сметате дека мнозинството во парламентот треба да има повеќе слух за ставовите на опозицијата?	1. Да
	2. Не
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

39. Ќе ви прочитаме неколку изјави. Во која мера се согласувате со нив?

	Целосно се согласувам	Делумно се согласувам	Делумно не се согласувам	Целосно не се согласувам	Не знае/Нема одговор (Не се чита)
1. Пратениците се целосно зависни од волјата на лидерите на политичките партии	1	2	3	4	9
2. Коалицијата предводена од ВМРО-ДПМНЕ придонесува кон поквалитетна работа на Собранието	1	2	3	4	9
3. Коалицијата предводена од СДСМ придонесува кон поквалитетна работа на Собранието	1	2	3	4	9
4. Партијата Демократската унија за интеграција придонесува кон поквалитетна работа на Собранието	1	2	3	4	9
5. Партијата БЕСА придонесува кон поквалитетна работа на Собранието	1	2	3	4	9

6. Коалицијата Алијанса на Албанците придонесува кон поквалитетна работа на Собранието	1	2	3	4	9
7. Политичките кризи треба да се решаваат во Собранието, а не преку лидерски средби	1	2	3	4	9
8. Здруженијата на граѓани треба повеќе да учествуваат во работата на Собранието	1	2	3	4	9
9. Во овој момент за земјата е поважно да се спроведат брзи реформи наместо подолготрајни дискусии за реформите со учество на граѓаните	1	2	3	4	9
10. Собранието е подготвено да спроведе реформи и да ја нормализира политичката состојба	1	2	3	4	9

<p>40. Кои реформи сметате дека треба да бидат приоритетни за Собранието? - Во кои се сегменти сметате дека собранието треба најмногу да се реформира?</p> <p>(ДА СЕ ИЗБЕРАТ ДВА ОДГОВОРИ)</p>	1. Во надзорната функција врз работата на Владата
	2. Во претставничката функција
	3. Во законодавната функција
	4. Во надзорната функција кон регулаторните тела
	5. Во дипломатската функција
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

<p>41. Дали сметате дека бојкотот е исправен начин за искажување на политички ставови во работата на Собранието?</p>	1. Да
	2. Не
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

<p>42. Дали сметате дека развлекување и одолговлекување на дебата за да не се донесе некој закон или одлука е исправен начин за искажување на политички ставови во работата на Собранието?</p>	1. Да
	2. Не
	9. Не знам/без одговор (Не се чита)

<p>43. Дали промена во начинот на кој се избираат пратениците (изборниот модел) на парламентарните избори може да придонесе за поквалитетен состав на Собранието?</p>	1. Целосно се согласувам
	2. Делумно се согласувам
	3. Делумно не се согласувам
	4. Целосно не се согласувам
	9. Не знам/без одговор

<p>44. Дали промената на начинот на кој се избираат пратениците (изборниот модел) на парламентарните избори може да придонесе за намалување на зависноста на пратениците од партиските лидери?</p>	1. Целосно се согласувам
	2. Делумно се согласувам
	3. Делумно не се согласувам
	4. Целосно не се согласувам
	9. Не знам/без одговор

<p>45. Од следните групи на граѓани чии интереси сметате дека Собранието најдобро ги застапува: (ИСПИТАНИКОТ ДА ИЗБЕРЕ ДВЕ)</p>	1. Лица со посебни потреби
	2. ЛГБТ заедницата
	3. Роми
	4. Самохрани родители
	5. Жени
	6. Стари
	7. Невработени
	8. Корисници на социјална помош
	9. Млади
	10. Жители на рурални области
9. Не знам/без одговор	

<p>46. Дали сметате дека е важно во Собранието да се формираат повеќе партиски групи во кои пратеници од различни партии ќе се обединат околу исти прашања?</p>	1. Да
	2. Не (Го скока 47 прашање)
	3. Не знам / нема одговор

47. Доколку да, за кои прашања сметате дека е важно да се формираат вакви групи?	1. Лица со посебни потреби
	2. ЛГБТ заедницата
	3. Роми
	4. Самохрани родители
	5. Жени
	6. Стари
	7. Невработени
	8. Корисници на социјална помош
	9. Млади
	10. Заштита на животната средина
	11. Жители на рурални области

48. За некои земји се зборува дека Владата има поголема моќ од Собранието и не одговара пред пратениците. За други земји се зборува дека Владата нема поголема моќ од Собранието и таа е предмет на контрола од пратениците. За првата група земји се вели дека Владата има контрола врз Собранието а за втората дека Собранието има контрола врз Владата. Колку се согласувате со следнава изјава?

А Владата има целосна контрола врз Собранието	Б	В	Г	Д	Ѓ	Е Собранието има целосна контрола врз Владата
---	----------	----------	----------	----------	----------	---

49. Оценете ја работата на последниот состав на парламентот на скала од 1 до 5 (каде 1 е најслабо, а 5 е најдобро)

1 најслабо				5-најдобро	
1	2	3	4	5	